

Hizmetler ve Finans Sektörü

Aylık Bülten

MUSIAD

KASIM 2025

SAYI 4

- » Makroekonomik Gelişmeler
- » Finans Sektörü Gelişmeleri
- » Özel Sağlık Sigortasında Yeni Dönem
- » Bankacılık Sektöründe Kâr Patlaması

Makroekonomik Gelişmeler

- Merkez Bankası'nın aldığı kararlarla birlikte kredi kartlarında faiz oranları itibarıyla düşürüldü. Akdi faiz %4,50 'ye, gecikme faizi ise %4,80'e çekildi.
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) ve Birleşik Arap Emirlikleri Merkez Bankası (BAEMB), iki ülke arasındaki finansal iş birliğini artırmak, ticari ve ekonomik ilişkileri geliştirmek amacıyla üç anlaşma imzaladı. Anlaşmalar kapsamında, Türk lirası (TRY) ile BAE dirhemi (AED) arasında 198 milyar TL ve 18 milyar AED tutarında ikili para takası (swap) anlaşması yapıldı.
- Hazine ve Maliye Bakanlığı Vergi Denetim Kurulu tarafından geliştirilen KURGAN (Kuruluş Gözetimli Analiz Sistemi) risk analiz ve denetim sistemi, 01 Ekim 2025 itibarıyla uygulamaya girmiştir. Bu sistem, mükelleflerin ve işletmelerin tüm işlemlerini; E-faturalar, e-defterler, banka hareketleri, lojistik veriler, ticari sözleşmeler ve dijital kayıtlar üzerinden anlık olarak inceleyerek, risk puanı oluşturarak, olası sahte belge kullanımını en erken aşamada tespit etmeyi amaçlıyor.
- Sermaye Piyasası Kurulu (SPK) Başkanı İbrahim Ömer Gönül, bu yıl 14 şirketin halka arzını tamamladıklarını belirterek, "Sene sonuna kadar bu sayıyı artırmayı planlıyoruz." dedi. Gönül ayrıca, tasarruflarını ve birikimlerini sermaye piyasalarında değerlendiren vatandaşların sayısının ise 11 milyona ulaştığını açıkladı.
- Hazine ve Maliye Bakanlığı, 2009'dan 19 Eylül 2025 tarihine kadar KOBİ ve diğer firmalara kullandırılan 965,7 milyar TL krediye kefalet sağladı. İmalat sanayisi kefaletten 318,8 milyar TL ile en yüksek payı alırken, KOBİ'lere 499,3 milyar TL kefalet imkânı sunuldu.
- **Ekonomi 44 trilyon TL'ye ulaştı, şirketler pastadan en büyük payı aldı**
Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), ülke ekonomisinin 2024 yılı karnesini ortaya koyan "Kurumsal Sektör Hesapları, 2024" bültenini yayımladı. Açıklanan verilere göre, Türkiye'nin Gayrisafi Milli Hasılası (GSMH) bir önceki yıla kıyasla %64,3 artarak 44 trilyon 44 milyar 657 milyon 144 bin TL'ye ulaştı.
- Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası'nın (TCMB), 2025'in ikinci çeyreğine ilişkin "Finansal Hesaplar Raporu" yayımlandı. Rapora göre, yurt içi yerleşik sektörlerin toplam finansal varlıkları 182 trilyon lira, yükümlülükleri ise 193 trilyon lira düzeyinde gerçekleşti.

Finans Sektörü Gelişmeleri

IMF Başkanı 'hazır olun' diyerek uyardı: Küresel büyüme 'hafif' yavaşlayacak

IMF Başkanı Georgieva, küresel ekonominin belirsizlikler arasında ilerlerken bu yıl ve gelecek yıl yalnızca hafif bir yavaşlama göstereceğini, dayanıklılığını ise büyük ölçüde koruduğunu belirtti.

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz: Büyümede dengelenme ve TL'ye güven artıyor

Cumhurbaşkanı Yardımcısı Cevdet Yılmaz, sanayi üretiminin ağustos ayında yüzde 7,1 artış kaydettiğini belirterek, "Büyümede dengelenme ve TL'ye güven artıyor" dedi. Yılmaz, orta ve yüksek teknoloji ürünlerinin üretimdeki payının artmasının program hedefleriyle uyumlu olduğunu vurguladı.

Gümüş fiyatlarında tarihi rekor!

Güvenli liman talebinin artmasıyla gümüş fiyatları 51,24 dolara çıkarak tüm zamanların rekorunu kırdı. Bu yıl yüzde 75'ten fazla değer kazanan gümüş, altını geride bırakarak hem yatırım hem de endüstri talebiyle yükselişini sürdürüyor.

Fabrika yangınlarının maliyeti 19 milyar lira

Fabrika yangınlarının son 6 yıldır tedarik zincirinde bir numaralı kesinti nedeni olduğunu kaydeden Falckon CEO'su Anıl Yamaner, 2024'te Türkiye'deki endüstriyel yangınların maliyetinin 7,7 milyar TL'yi, gerçek ekonomik kaybın ise 19 milyar TL'yi aştığını söyledi.

Endüstriyel itfaiye hizmeti veren Falckon'un CEO'su Anıl Yamaner, ABD'li Ulusal Yangın Koruma Derneği (NFPA) verilerine göre, her yıl ortalama 38 bin endüstriyel yangının olduğunu ve bunun her 7 dakikada bir yangın vakası anlamına geldiğini söyledi. Resilinc'in 2025 raporuna göre 2024 yılında dünya genelinde 2 bin 299 üretim kesintisi yaşandığını kaydeden Yamaner, Türkiye'de ise yılda ortalama 500 endüstriyel yangının yaşandığını bildirdi. Yamaner, "TMMOB Kimya Mühendisleri Odası'na göre, 2018-2021 yılları arasında 1.864 yangın ve patlama yaşandı. 2024, son 7 yılın en yüksek seviyesi oldu.

Yurt içine satan ciroyu daha hızlı büyüttü

Sanayi ürünlerinde yıllık ciro artışları yurt içinde yurt dışına kıyasla daha hızlı gerçekleşti. 2025 yılının ilk sekiz ayında özellikle dayanıklı tüketim mallarındaki ciro artış oranları arasındaki fark dikkat çekti. Ticaret satış hacminde ise son 6 ayın en düşük artışı yaşandı.

EPDK'dan akaryakıt fiyat panolarına düzenleme:

EPDK'nın Petrol Piyasası Fiyatlandırma Sistemi Yönetmeliği'nde yaptığı değişiklikle, akaryakıt istasyonlarında birden fazla fiyat panosu bulunması durumunda tüm panolarda isim, fiyat ve görsellerin birbiriyle uyumlu olması zorunlu hale getirildi. İstasyonlara bu düzenlemeye uyum sağlamaları için 31 Aralık 2025'e kadar süre tanındı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası, 2025 Eylül ayına yönelik konut fiyat endeksi (KFE) verilerini açıkladı. Buna göre konut fiyatları eylülde aylık yüzde 1,7, yıllık yüzde 32,2 arttı. Reel olarak konut fiyatlarında düşüş görüldü.

Yargıda yeni düzenlemeler: Duruşma aralığı ile temyiz ve istinaf süreci kısalıyor:

Yargıda reform kapsamında bir dizi önemli değişikliğe işaret eden Adalet Bakanı Yılmaz Tunç, temyiz ve istinaf incelemelerinin en geç 6 ayda sonuçlandırılacağını, duruşmaların ise en fazla 2 ay ertelenebileceğini duyurdu. Tunç, adaletin zamanında tecellisi için "makûl sürede yargılanma hakkını" da güvence altına alacak özel bir birim kurulacağını açıkladı.

350 bin mükellefe ‘gerçek’ vergi zorunluluğu geliyor:

Basit usulde defter tutan yaklaşık 350 bin mükellef, yılbaşından itibaren özellikle küçük esnaf, kayıt dışılığı ve vergi kaybını önleme amacıyla gerçek usulde vergilendirme kapsamına alınacak. Yeni dönem, e-belge sistemleri ve profesyonel mali danışmanlık hizmetlerinin zorunlu olduğu bir vergi süreci başlatırken, mali müşavirlerle çalışmayı da zorunlu kılıyor.

11 bin 500 konuta ‘bina tamamlama sigortası’ yapıldı

Son dönemde konkordato ve evini alamayan mağdurlarla gündeme gelen inşaat sektöründe, bina tamamlama sigortasına talep arttı. Maher Holding Sigorta Başkanı Ahmet Yaşar, Türkiye’de 11 bin 500 bağımsız birime bina tamamlama sigortası yapıldığını belirterek, “Bunun yüzde 98’i kentsel dönüşüm kapsamında” dedi.

Türkiye ile Afrika arasında 50 milyar dolarlık ticaret hacmi hedefi:

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Türkiye ile Afrika arasındaki ticaret hacminin yedi kat arttığını belirterek, “Bu yıl 40 milyar dolara ulaşıyoruz. 2028’de 50 milyar dolarlık ticaret hacmini hedefliyoruz. Türk yatırımcılar, Afrika ülkelerinde hemen her yerde yüz binlerce Afrikalı vatandaşa üretim ve istihdam noktasında katkılar sunan yatırımlarını yapmaktadır” dedi.

Uzun zamandır beklenen 5G ihalesi gerçekleşti, 3 operatör 5G lisansları için KDV dahil 3,5 milyar dolar ödeyecek.

Özel sağlık sigortasında yeni dönem:

Özel sağlık sigortalarında bekleme süreleri, ömür boyu yenileme garantisi ve sigorta şirketi değiştirirken hak kaybı yaşanmayacağına ilişkin esaslar yeniden düzenlendi. Resmi Gazete’de yayımlanan değişiklikle birlikte sigorta şirketleri artık 60 yaş altı herkese ömür boyu yenileme garantili sözleşme sunmak zorunda olacak. Ayrıca, bekleme süreleri sadece ilk police döneminde uygulanabilecek, sonraki yenilemelerde veya şirket değişikliğinde tekrar devreye giremeyecek. Düzenleme yeni yıldan itibaren geçerli olacak.

Fahiş fiyat ve stokçuluğa sıkı denetim! Ticaret Bakanlığı’ndan 9 ayda 2,1 milyar TL ceza:

Ticaret Bakanlığı’ndan fahiş fiyat, stokçuluk ve haksız ticarete rekor ceza! Bakanlık, 2025 yılının ilk 9 ayında 426 binden fazla firma ve 26,9 milyon ürünü denetleyerek toplam 2.1 milyar TL idari para cezası uyguladı. En yüksek ceza dilimi 290,1 milyon TL ile haksız ticari uygulama ve ödeme süreleri ihlallerine verilirken, Tüketicinin Korunması ve Piyasa Gözetimi Genel Müdürlüğü 492 milyon TL, Ticaret İl Müdürlükleri ise 834 milyon TL’ye yakın idari para cezası uyguladı. Öte yandan Rekabet Kurumu da aynı dönemde 7,6 milyar TL ceza kesti.

MKK borsadaki yatırımcı sayısını açıkladı: Borsada yatırımcı sayısındaki düşüş sürüyor:

Merkezi Kayıt Kuruluşu (MMK) verilerine göre pay senedi yatırımcı sayısı 17 Ekim haftasında 2 bin 875 kişi azalarak 6 milyon 383 bine geriledi. Ekim ayı başından bu yana endekste kayıp yüzde 7’yi aşarken, bankacılık hisseleri de yüzde 15’e yakın değer kaybetti.

HSBC’den Türk bankaları için yeni değerlendirme: Hedef fiyat tahminlerini açıkladı:

HSBC Global Investment Research, Akbank, Garanti, İş Bankası ve Yapı Kredi için 2025-2027 kâr tahminlerini ortalama yüzde 9-18 aralığında düşürdü; buna rağmen dört banka için de “AL” tavsiyesini korudu. Ayrıca hisseler için yeni hedef fiyatlar açıklandı.

Bankacılık sektörünün mevduatında artış

TCMB verilerine göre bankacılık sektörünün toplam mevduatı, 17 Ekim haftasında 944 milyar TL artarak 26,7 trilyon TL'ye yükseldi.

TL mevduatlar yüzde 3, yabancı para mevduatlar ise yüzde 5 arttı.

Toplam kredi hacmi de 20,7 trilyon TL'ye ulaştı.

Faiz Oranlarına İlişkin Basın Duyurusu

Para Politikası Kurulu (Kurul), politika faizi olan bir hafta vadeli repo ihale faiz oranının yüzde 40,5'ten yüzde 39,5'e indirilmesine karar verdi. Kurul ayrıca, Merkez Bankası gecelik vadede borç verme faiz oranını yüzde 43,5'ten yüzde 42,5'e, gecelik vadede borçlanma faiz oranını ise yüzde 39'dan yüzde 38'e indirdi.

Bakan Bolat verileri açıkladı, 'Türkiye artık üst gelirli ülkeler liginde' dedi

Ticaret Bakanı Ömer Bolat, Türkiye'nin milli gelirinin temmuz itibarıyla 1 trilyon 474 milyar dolara yükseldiğini belirterek, “Yıl sonunda da 1,5 trilyon doları aşan bir milli gelirimiz olacak. Türkiye artık üst gelirli ülkeler ligine yükselmiş oldu” dedi.

TCMB açıkladı: Finansal hizmetlere güven ekimde arttı:

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB), ekim ayına ilişkin Finansal Hizmetler İstatistiklerini açıkladı. Buna göre, Finansal Hizmetler Güven Endeksi (FHGE), ekimde artış gösterdi.

Yeni vergi paketi Meclis'te kabul edildi.

- Kira istisnası kalktı: Emekliler hariç, tüm ev sahipleri için yıllardır uygulanan 47 bin TL'lik gelir vergisi muafiyeti sona erdi. Artık her kuruş kira vergilendirilecek.
- Tapuda evi düşük fiyattan gösterenlere, eksik beyan edilen tutarın tamamı kadar vergi ziyai cezası kesilecek.
- Kuyumcu, galerici, özel hastane gibi sektörlerde sabit yıllık harç geliyor.
- Araç satışlarında noter harcı, aracın değerine göre binde 2 oranında yeniden düzenlendi. En düşük harç artık 1000 TL.

Reeskont kredisi limiti arttı!

TCMB, günlük reeskont kredi limitini 4,5 milyar TL'ye yükseltti

Bakan Şimşek: “İhracatçılarımızın finansmana erişimini kolaylaştıracak adımlara devam ediyoruz.”

Limit 15 kat arttı, Eximbank sermayesi 88,4 milyar TL'ye ulaştı.

BES havuzunda toplam fon büyüklüğü 2 trilyon liraya yaklaştı

Bireysel Emeklilik Sistemi'nde havuzun toplam büyüklüğü 1 trilyon 966 milyar 883,7 milyon liraya ulaştı.

İşsizlik oranı belli oldu:

27 Ekim 2025 tarihinde açıklanan işgücü istatistiklerine göre işsizlik oranı 2025 yılı Eylül ayında yüzde 8,6 seviyesinde gerçekleşti.

İstihdam edilenlerin sayısı 32 milyon 491 bin kişi, istihdam oranı ise yüzde 48,9 oldu.

İşgücü 35 milyon 566 bin kişi, işgücüne katılma oranı yüzde 53,5 oldu.

Mevsim etkilerinden arındırılmamış veriler dikkate alındığında;

İşgücü 35 milyon 787 bin kişi, işgücüne katılım oranı ise yüzde 53,8 olarak gerçekleşti.

İstihdam edilenlerin sayısı 32 milyon 697 bin kişi, istihdam oranı ise yüzde 49,2 olarak gerçekleşti.

Bu gelişmeler neticesinde mevsim etkilerinden arındırılmamış işsizlik oranı yüzde 8,6 oldu.

TİM verileri yayımladı: İhracatta dayanıklılık arttı, talep zayıfladı

Türkiye İhracatçıları Meclisi (TİM) İhracat Pazar Monitörü'nün eylül ayı sonuçlarına göre, İhracat Talep Endeksi 99,4, Pazar Dayanıklılık Endeksi ise 100,8 puan olarak gerçekleşti.

KMH'a yüklendi.

Vatandaş (Kredili Mevduat Hesabı) KMH'a yüklendi. BDDK verilerine göre bankacılık sektöründe bireysel KMH'ın toplam krediler içindeki payı %3, ticarinin %1'iken toplam KMH'ın payı ise %4,16 ile tarihi seviyesine çıktı.

Bireysel ve ticari KMH bakiyesi 873,7 milyar lira. Bu bakiye geçen yıla göre % 74,8'lik bir artışa işaret ederken bireysel KMH bakiyesi çok daha hızlı büyüdü.

Bireysel KMH bakiyesi 654 milyar lira olurken geçen yıla göre artış %82 oldu, ticaride ise bu artış % 56,3 olarak gerçekleşti.

Son 3 yılda bireysel KMH bakiyesinde artış % 1,145,2 ticaride % 291,6, son iki yılda ise sırasıyla % 351,4 ve % 105,7 olarak hesaplandı.

Eylül ayında 2,19 trilyon TL tutarında ödeme kartla yapıldı

Kredi kartları, banka kartları ve ön ödemeli kartlar ile Eylül ayında yapılan toplam ödeme tutarı bir önceki yılın aynı dönemine göre yüzde 51 artarak 2,19 trilyon TL oldu.

Ocak-Ekim döneminde konkordato geçici mühlet kararı verilen firma sayısı geçen yılın aynı dönemine göre yüzde 72 artarak 2 bin 326'ya yükseldi. Böylece bu yılın ilk 10 ayında verilen konkordato sayısı, 2024'ün tamamını geride bıraktı.

Sigortada rekor büyüme: Sektör 482,6 milyar TL'ye ulaştı:

Türkiye sigorta sektörü, 2025 yılında yüzde 105’lik rekor bir büyüme kaydederek 482,6 milyar TL’lik hacme ulaştı.

TÜİK’in enflasyon hesaplaması değişiyor:

Türkiye İstatistik Kurumu (TÜİK), Avrupa Birliği ile uyum çerçevesinde 2026 Ocak ayından itibaren enflasyon hesaplamasında değişiklik yapılacağı duyurdu.

Bankacılık sektöründe kâr patlaması:

BDDK verilerine göre bankaların net kârı yılın ilk 9 ayında %45 artarak 669,7 milyar TL oldu.

Mevduatlar 24,8 trilyon TL, krediler 21,2 trilyon TL seviyesine çıktı.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası (TCMB) tarafından 23 Ekim 2025 tarihinde gerçekleştirilen para politikası toplantısına ilişkin “**Para Politikası Kurulu Toplantı Özeti**” yayımlandı.

Faizin 100 baz puan indirildiği 23 Ekim tarihli toplantının ardından yayımlanan özetinde, “**Veriler dezenflasyon sürecinin yavaşladığını göstermektedir. Başta gıda olmak üzere son dönem fiyat gelişmelerinin enflasyon beklentileri ve fiyatlama davranışları üzerinde oluşturduğu riskler belirginleşmiştir**” ifadelerine yer verildi.

Türkiye Cumhuriyet Merkez Bankası’nın (TCMB), döviz dönüşüm desteğini uzatma kararı Resmi Gazete’de yayımlandı.

Resmi Gazete’de yayımlanan tebliğe göre, firmaların yurt dışı kaynaklı dövizlerin TL’ye dönüşümünde sağlanan destek uygulamasının 31 Ekim 2025 olan süre 30 Nisan 2026 tarihine kadar uzatıldı.

Yapılan değişiklik ile TCMB, yurt dışından gelen dövizlerin TL’ye çevirilip kendisine satılması durumunda firmalara destek uygulamasını devam ettirecek.

2026 pasaport ücretleri güncellendi.

Ekim ayı ÜFE rakamlarının açıklanmasıyla birlikte pasaport harçları yeni yıldan itibaren zamlandı. İşte güncel fiyatlar:

- Pasaport defter bedeli: 1.424 TL
- 6 aylık pasaport: 2.956 TL
- 1 yıllık pasaport: 4.296 TL
- 2 yıllık pasaport: 7.065 TL
- 3 yıllık pasaport: 10.065 TL
- 3+ yıllık pasaport: 14.146 TL

Yeni ehliyet harcı fiyatları da belli oldu:

A sınıfı ehliyet harcı 1.883 TL’den 2.363,75 TL’ye; B sınıfı ehliyet harcı ise 5.678 TL’den 7.129,25 TL’ye yükseldi.

HİZMETLER ve FİNANS

Sektör Kurulu Aylık Bülteni

MÜSİAD Hizmetler ve Finans Sektörü Bülteni, hizmetler sektörü, finansal piyasalar, sigortacılık, katılım finansı, dijital bankacılık ve ilgili alanlardaki gelişmeler hakkında kamuoyunu bilgilendirmek amacıyla hazırlanmıştır. Bültende yer alan tüm veriler, MÜSİAD Hizmetler ve Finans Sektör Kurulu üyeleri tarafından güvenilir olduğuna inanılan kaynaklardan derlenmiştir. Ancak, aktarılan bilgi ve verilerin mutlak doğruluğu garanti edilmemektedir. Bu bülten, herhangi bir yatırım, ticari işlem veya finansal karar için dayanak oluşturma amacı taşımaz. İçeriğin kullanımı sonucu doğabilecek doğrudan ya da dolaylı zararlardan MÜSİAD ve Hizmetler ve Finans Sektör Kurulu üyeleri sorumlu tutulamaz. Bülten içeriği önceden haber verilmeksizin değiştirilebilir.

Ataköy 7-8-9-10 Mh. Çobançeşme E5 Yanyol Cd.
No:4, Bakırköy / İstanbul musiad@musiad.org.tr
T: +90 (212) 395 00 00
F: +90 (212) 395 00 01